

Excursie Groene Limburgse Begraafplaatsen

We bezoeken een aantal begraafplaatsen in Limburg die de voorbije jaren werden omgevormd van een klassieke en grijze naar een groene begraafplaats.

Tijdens de excursie komen we heel wat goede en wat minder goede voorbeelden tegen. Het omvormen van grindbegraafplaatsen naar groene begraafplaatsen wordt nog niet zo heel lang gedaan waardoor het gebeurt met vallen en opstaan. Door deze ervaringen lukt het omvormen van grind naar een grindgazon of biodivers gazon, de plantenkeuzes en plantencombinaties steeds beter worden.

Programma 8 juni 2021

- 09u00 – 09u45 : Bezoek begraafplaats Hechtel (Lommelsebaan 50)
- 10u00 – 10u45 : Bezoek begraafplaats Zonhoven (Reuvoortweg 3)
- 11u15 – 12u00 : Bezoek begraafplaats Genk (Hoogstraat 113)
- 12u15 – 13u00 : Lunch in het Heempark (Hoogzij 7, Genk)
- 13u30 – 14u15 : Bezoek begraafplaats Leut (Dreef 1A)
- 14u45 – 15u30 : Bezoek natuurbegraafplaats Lanaken (Daalbroekstraat 106)

Praktisch

- Een beschrijving van de bezochte begraafplaatsen vindt u hier.
- We rijden van locatie naar locatie met eigen vervoer owv de covidpreventiemaatregelen.
- Tijdens de excursie volgen we alle afstands- en hygiënemaatregelen. Mondmaskers zijn verplicht.
- Omwille van Covid-19 zijn de lunchmogelijkheden beperkt. We verzorgen voor elke deelnemer een apart broodje, maar vragen om zelf het drinken mee te brengen. We kunnen lunchen in een overdekte buitenruimte in het Heempark van Genk.
- Deelname is gratis, maar inschrijven via deze link is verplicht.
- Maximaal aantal deelnemers is 25 (bij meer interesse kan deze excursie herhaald worden).

Begraafplaats Hechtel (Lommelsebaan 52)

Op de begraafplaats was er geen groen aanwezig. De paden bestonden uit grond en grind. De grindpaden werden omgevormd naar grindgazon door het grind onder te frezen. De paden werden ingezaaid met een traaggroeiend gazonmengsel voorzien van microklavers. Tussen de graven werden vaste planten en bodembedekkers geplant. Binnen iedere begraafblok werd één soort gebruikt om het beheer te vereenvoudigen.

Bij de aanleg werd compost gebruikt op de locaties waar de vaste planten en bodembedekkers kwamen, wat niet de bedoeling was. Het gevolg was dat de planten het eerste jaar veel te hoog werden door de voedselrijkdom. Hierdoor ontving de gemeente enkele klachten van burgers waarna de gemeente besliste om de vaste planten te verwijderen en te vervangen door lagere soorten.

Tussen de begraafblokken werden enkele hagen aangeplant om een overzicht te bewaren op de begraafplaats. Meerdere bomen werden aangeplant om de begraafplaats een parkachtig karakter te geven. Her en der werden tegen de muren klimplanten voorzien.

De hoofdpaden werden geaccentueerd met bloembollen.

Begraafplaats Zonhoven (Reuvoortweg 3)

De gemeente Zonhoven zet al enkele jaren in op meer ecologie in het openbaar groen. De begraafplaats aan de Halveweg is daar een treffend voorbeeld van.

Een deel van het kerkhof is al omgevormd. Er wordt gewerkt met een extensief graslandbeheer met ingezaaide bloemenmengsels op basis van de aanwezige abiotische factoren. De gemeente laat zich daarbij adviseren door externe partners.

Speciale aandacht daarbij is er voor wilde bijen en nu ook de zwarte bij, onze inheemse honingbij. Voor deze soort werden er massaal bloembollen aangeplant die zorgen al vroeg in het jaar voor voldoende nectar en stuifmeel.

Dit is een voorbeeld van een groene, ecologische en onderhoudsarme begraafplaats die steeds meer een parkkarakter krijgt wat de sereniteit ten goede komt.

Begraafplaats Genk (Hoogstraat 113)

De begraafplaats van Genk is een mooi voorbeeld van een begraafplaats in omvorming. Enkele delen werden omgevormd, anderen nog niet. Hierdoor zie je duidelijk een verschil tussen voor en na.

Smalle paden worden omgevormd naar gazon. Voor de brede paden wordt de verharding behouden zodat voertuigen deze kunnen blijven gebruiken.

Tussen de graven wordt een mix van verschillende soorten vaste planten gebruikt waardoor de begraafplaats een parkachtig karakter krijgt.

In de loop der jaren is de begraafplaats sterk vergroend met bomen, struiken, heestermassieven, vaste planten en bollen.

De stad Genk kiest ervoor om volledige begraafblokken te ontgraven en zo wachtruimte te creëren voor nieuwe graven. Als een blok ontgraven is, mag hier gedurende enkele jaren niet begraven worden. De blokken worden gedurende die periode ingezaaid met een bloemrijk graslandmengsel en ingericht als plukweide. Ondertussen worden deze plukweiden vaak gebruikt door bezoekers die een boeketje wilde planten leggen op de graven van hun nabestaanden.

Historische begraafplaats Leut (Dreef 1A)

De Historische begraafplaats van Leut is beschermd als bouwkundig erfgoed, als beschermd monument en als beschermd dorpsgezicht. Op de begraafplaats bevond zich de parochiekerk. In het nieuw ontwerp van de begraafplaats werden de contouren van de oude parochiekerk door middel van kasseien weergegeven in het gazon. De begraafplaats wordt niet meer gebruikt om te begraven.

In 2008 werd de begraafplaats volledig omgevormd. De begraafplaats bestond uit een laag rode grind van 30 cm dik. Deze laag werd volledig verwijderd waarna er 30 cm zuivere grond werd aangevuld. De begraafplaats werd ingezaaid met een traaggroeiend gazonmengsel.

Door jarenlang verschrallingsbeheer toe te passen verschenen er al snel heel wat bij- en vlindervriendelijke soorten zoals witte klaver en gewone rolklaver. Vlinders zoals het icarusblauwtje zijn dan ook talrijk aanwezig op deze begraafplaats.

Natuurbegraafplaats Lanaken (Daalbroekstraat 106)

Mensen denken bewuster na over het milieu, ook bij hun uitvaart. Er is een groeiende maatschappelijke vraag naar en een behoefte aan een laatste rustplaats in de natuur. Het begraven van stoffelijke resten of overschotten in de natuur mag niet volgens de Vlaamse wetgeving. Het is wel mogelijk om crematie-as uit te strooien of te begraven op de officiële natuurbegraafplekken.

Natuurbegraafplekken zijn zones op natuurlocaties voor asverstrooiing of voor het begraven van biologisch afbreekbare urnen. De inrichting ervan kan enkel binnen openbare domeinen, in specifiek door lokale overheden aangeduide zones én met toestemming van het Agentschap voor Natuur en Bos. De primaire functie van het gebied blijft het in stand houden, ontwikkelen en beheren van de natuur.

Op 30 augustus 2018 werd in het domeinbos 'Isaekshoef' in Rekem de eerste natuurbegraafplek in een natuur-en bosgebied beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos geopend. Voortaan kan crematie as in een bosgebied aan de rand van het Nationaal Park Hoge Kempen worden bijgezet.

Een natuurbegraafplek is een zone in natuur- of bosgebied waar de crematie as van een overledene een plaats krijgt. Dat gebeurt in biologisch afbreekbare urnen zonder herkenning- of herdenkingstekens. De kringloopgedachte staat centraal en de natuur wordt niet of zo weinig mogelijk beïnvloed. Op die manier maakt de laatste rustplaats deel uit van een natuur- of bosgebied.

Een natuurbegraafplek biedt voor de nabestaanden de mogelijkheid om in alle sereniteit de overledene te gedenken op een plaats in een natuurlijke omgeving. De natuur blijft hier volledig haar gang gaan. Er wordt slechts af en toe gemaaid en er worden geen sproeistoffen gebruikt. De inrichting van de natuurbegraafplek is bewust beperkt gehouden en bestaat enkel uit natuurlijke inrichtingselementen. In het bosgedeelte zijn acht begraafzones voorzien, verbonden door een wandelpad.

Een bijkomende open plek die dienst doet als een ceremoniële afscheidspreek met maaskeien als zitplaatsen en houten zitbanken laten toe om in een natuurlijke omgeving van het bos een persoonlijke openluchtdienst te houden.